

Voorzitters Bruijn en Bergkamp bij Raad van Europa conferentie in Dublin

4 oktober 2023

Op 28 en 29 september 2023 namen de Voorzitter van de Eerste Kamer, Jan Anthonie Bruijn en de Voorzitter van de Tweede Kamer, Vera Bergkamp deel aan de tweejaarlijkse conferentie van parlementsvoorzitters uit de Raad van Europa. Zij ontmoetten collega-voorzitters uit 46 landen van de Raad van Europa, die in 1949 is opgericht ter bescherming van mensenrechten, democratie en rechtsstaat. Het Ierse parlement *Oireachtas* organiseerde deze bijeenkomst in Dublin, voorgezeten door senator Tiny Kox, President van de Raad van Europa Parlementaire Assemblee. Op de agenda stonden de vraagstukken van de oorlog in Oekraïne en de rol van nationale parlementen in de wederopbouw, de uitdagingen van representatieve democratie in veranderlijke tijden en gelijkheid en diversiteit in publieke representatie. Op dag twee kwamen de secretarissen-generaal bijeen in een eigen vergadering waaraan de Griffiers van de Eerste en Tweede Kamer deelnamen, respectievelijk Remco Nehmelman en Geert-Jan Hamilton en. Zij spraken over gedrags- en integriteitscodes en maatregelen in het kader van sociale veiligheid in de verschillende parlementen. En marge van de bijeenkomst had de delegatie een onderhoud met de Nederlandse ambassadeur in Ierland, Maaïke Koldam. Ook maakte de delegatie kennis met enkele topstukken uit de beroemde Fagel-collectie in Trinity College Dublin. Tussen 1670 – 1795 was het griffierschap van de Staten-Generaal in handen van het geslacht Fagel. Deze familie bezat één van de grootste particuliere collectie boeken uit de 18e eeuw.

Uitdagingen representatieve democratie

De uitdagingen voor de representatieve democratie in veranderlijke tijden werden donderdagmiddag besproken. Volgens de Voorzitter van de Franse Nationale Assemblee, mevrouw Braun-Pivet is het mogelijk om het democratisch pact te versterken door een nieuw vertrouwenspact met de burgers te herstellen door de burgers te overtuigen dat zijn stem telt en gehoord zal worden met een kieswet die voor iedereen begrijpelijk is en een telling die boven elke twijfel verheven is. Om het vertrouwen van de burger in de politiek in Nederland te herstellen refereerde Vera Bergkamp naar de initiatieven van de Tweede Kamer. "Een belangrijk onderdeel hierbij is om het werk dat we doen in de Tweede Kamer zo transparant mogelijk te maken. We zijn actief op social media, leggen uit wat we doen, al onze debatten worden live gestreamd en, vrij uniek internationaal gezien, zijn al onze commissievergaderingen openbaar. Dit geeft ons de kans om te communiceren met kiezers en te luisteren naar wat voor hen belangrijk is," zei Bergkamp. Zij lichtte voorts toe dat transparantie ook een keerzijde heeft. "Met de opkomst van sociale media kunnen gebruikers gemakkelijker fragmenten uit een debat knippen en op een bepaalde manier framen. Dit heeft gevolgen gehad voor parlementsleden, die nu voorzichtiger zijn met hun woorden. Sociale media heeft het ook makkelijker gemaakt voor mensen om de parlementsleden die hen vertegenwoordigen te bedreigen."

Gelijkheid en diversiteit in publieke vertegenwoordiging

Op vrijdagochtend bespraken de voorzitters de participatie van jongeren, vrouwen en etnische en sociale groepen als leden van parlementen. Jan Anthonie Bruijn lichtte toe dat ook in het Nederlandse parlement nog geen gelijke man-vrouw vertegenwoordiging is, wel dat het percentage is gestegen naar bijna 40% vrouwelijke senatoren. "In Nederland heeft het parlement geen rol om op gelijke participatie sturen, dit is aan de politieke partijen. Wel stel ik voor dat we als voorzitters van parlementen in ons eigen land de voorzitters van politieke partijen uitnodigen om te bespreken hoe we eerlijke vertegenwoordiging kunnen bespoedigen en bereiken," aldus Bruijn. In zijn speech verwees Bruijn ook naar de pré-conferentie op de eerste dag waar gesproken werd over haat

zaaiende taal en bedreigingen tegen gekozen vertegenwoordigers en de variabiliteit van straffen voor dergelijke misdrijven. Hij stelde aan de Raad van Europa voor om te overwegen een vergelijkend, retrospectief onderzoek uit te voeren naar de variabiliteit van wettelijke straffen en veroordelingen van haat zaaien en bedreigingen van gekozen vertegenwoordigers. De Voorzitter van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Eliane Tillieux, meldde dat voor het eerst in hun geschiedenis de beide Kamers worden voorgezeten door vrouwen, de premier een vrouw is evenals de minister van defensie. Voorts voorziet de Belgische kieswetgeving in gelijke aanwezigheid van mannen en vrouwen op kandidatenlijsten voor federale verkiezingen. De wet bepaalt ook dat de eerste twee kandidaten op de lijst niet van hetzelfde geslacht mogen zijn. "Dankzij deze wetswijziging, in combinatie met andere maatregelen, is het aantal vrouwen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers in minder dan 25 jaar gestegen van 12% naar 41%," aldus mevrouw Tillieux.

Bilaterale ontmoetingen

De Voorzitters gebruikten de conferentie om bilaterale gesprekken te voeren met hun internationale collega's. Zo vonden er ontmoetingen plaats met de heer Grosu uit Moldavië en met de heer Ohana, voorzitter van de Knesset. De heer Grosu sprak zijn grote dank uit voor de Nederlandse steun aan de opbouw van de veiligheidssector in Moldavië. Ook sprak de delegatie met Tiny Kox over zijn voorzitterschap van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en zijn laatste maanden. Volgens Kox zouden parlementsleden meer steun moeten krijgen om hun internationale werk te doen. "Ons Nederlands parlement zou de internationale diplomatie, wat we doen via de diverse interparlementaire assemblees, serieuzer moeten nemen," zei Kox. Mevrouw Bergkamp onderstreepte de grote saamhorigheid te voelen op de drie thema's van de conferentie onder de parlementsvoorzitters deze twee dagen en het nut om ervaringen vanuit de diverse parlementen te wisselen.